

Badevannsrapporten 2015

Folkehelsekontoret v/ Miljørettet helsevern

Badeliv 2015, Storøya, Foto: Lisbeth Sloth

<i>Tittel:</i> Badevannsrapporten 2015 – Folkehelsekontort v/Miljørettet helsevern	
<i>Forfatter:</i> Lisbeth Sloth	<i>Dato:</i> 29.10.2015
<i>Stikkord:</i> Badeplass, strender, vannkvalitet, bakteieinnhold, rutineprøver, blått flagg, overvåking, helsefare, overløp, kloakkutslipp, forurensning	<i>Godkjent:</i> Tonje Vågårøy

Sammendrag/hovedpunkter:

Bærum kommune har siden midten av 1970-årene gjennomført jevnlig kontroll av badevannskvaliteten ved de største og mest brukte badestrendene i kommunen. Dette er i henhold til forskrift om miljørettet helsevern formåls § 1 om å sikre befolkningen mot faktorer i miljøet, blant annet biologiske, som kan ha negativ innvirkning på helsen.

Høyt bakterieinnhold i badevannet kan fremkalle sykdommer som øye- eller ørebetennelse, hudsykdom, mage- tarminfeksjon og annet. Det er vist at risikoen for å bli syk ved bading i forurenset vann øker med økende innhold av tarmbakterier i vannet. Det gjelder spesielt små barn som har tendens til å få i seg mer badevann enn voksne.

Badevannskvaliteten 2015

Prøvetakingsresultatene viste lave verdier gjennom hele sommeren med unntak av siste måling i uke 35, som ble tatt i forbindelse med et ekstremt regnvær. Utfra nedbørsstatistikken er det grunn til å anta at det har vært 3-4 episoder til med forringet vannkvalitet, da det kom over 20 mm nedbør på kort tid. Det har vært forholdsvis kaldt i vannet denne sommeren. Kun i to uker i juli og en uke i august var vanntemperaturen over 20 grader. Alle målingene fra ferskvannene viste lave bakterietall.

Overvåkingen har vist gode vannkvalitetsforhold ved alle kommunes badeplasser i år.

Erfaring med målingene tilsier at det er nedbørsmengden, vind- og strømforholdene som påvirker og periodevis forringer vannkvaliteten. Ved langvarig, intens nedbør vil kloakk gå i overløp og ut i Sandvikselva og Lysakerelva. Derfor er det viktig at det gjøres kjent for befolkningen at det ikke bør bades ved Kadettangen og Kalvøya før etter ett døgn med finvær, når det har vært et kraftig skybrudd. Ved Rolfsbukta kan det ta opp til to døgn før vannkvaliteten igjen er utmerket. De andre strendene blir lite påvirket av disse faktorene, da det ikke er elver som har utløp i nærheten.

Innledning

Bærum kommune har siden midten av 1970-årene gjennomført jevnlig kontroll av badevannskvaliteten ved de største og mest brukte badestrendene i kommunen. Folkehelsekontoret ved Miljørettet helsevern gjennomfører denne kontrollen. Dette er i henhold til forskrift om miljørettet helsevern formåls § 1 om å sikre befolkningen mot faktorer i miljøet, blant annet biologiske, som kan ha negativ innvirkning på helsen.

Høyt bakterieinnhold i badevannet kan fremkalle sykdommer som øye- eller ørebetennelse, hudsykdom, mage- tarminfeksjon og annet. Det er vist at risikoen for å bli syk ved bading i forurenset vann øker med økende innhold av tarmbakterier i vannet. Det gjelder spesielt små barn som har tendens til å få i seg mer badevann enn voksne.

Sesongovervåkingen 2015

Det ble tatt ut prøver fra fjorden 2. hver uke gjennom hele sommersesongen og månedlige prøver fra ferskvannene. Dette er i tråd med EUs badevannsdirektiv og et minstekrav for kartlegging og kategorisering av badeplassene. Siden status for vannkvaliteten har vært stabil i alle år er minimums prøvetaking tilstrekkelig. Prøvetakingen for 2015 startet 21.5 i uke 21 og pågikk frem til 27.8 uke 35 etter fastlagt plan som er lik både for Asker og Bærum.

Det ble innhentet vannprøver fra:

Prøvetakingssteder:	Frekvens
Båtstøjordet	Annenhver uke
Høvikodden (Henie Onstad)	Annenhver uke
Kadettangen	Ingen prøvetaking p.g.a. stengt strand
Kalvøya vest Store badebukta (Badebukta)	Annenhver uke
Kalvøya vest, Lille badebukta (Båtbukta)	Annenhver uke
Koksa, Fornebu	Annenhver uke, ny strand i 2015
Rolfsbukta	Annenhver uke
Storøyodden	Annenhver uke
Telenorstranden	Annenhver uke
Bogstadvannet vest (ferskvann)	Månedlig
Burudvann (ferskvann)	Månedlig
Østernvann (ferskvann)	Månedlig

Vedlegg 1 - Kart med oversikt over badeplassene 2015

Analyser og kvalitetskriterier

I 2015 er badevannsprøvene blitt analysert for Intestinale Enterokokker (IE) og E.coli som indikatorer på en kloakkforurensning. Hvis disse bakteriene finnes i store mengder er det mulig at også at andre og mer farlige mikrober finnes i vannet. Valg av analyser er i tråd med EU-direktivet for badevannskvalitet. Rutineprøvene sendes til analysering ved Eurofins som er et akkreditert laboratorium for badevannsprøver. Ved Storøyodden, som er «blått flagg» sertifisert, tas det i tillegg til de ordinære prøvene også pH, fargetall samt noen kjemiske og visuelle tester.

Badevannskvaliteten 2015

Prøvetakingsresultatene viste lave verdier og dermed utmerket badevannskvalitet gjennom hele sommeren med unntak av siste måling i uke 35, som ble tatt i forbindelse med et ekstremt regnvær. Utfra nedbørsstatistikken er det grunn til å anta at det har vært 2 episoder til med forringet vannkvalitet i ukene 23 og 32, hvor vi fikk melding om overløp. Da kom det over 20 mm nedbør på kort tid. Det har vært forholdsvis kaldt i vannet denne

sommeren. Kun i to uker i juli og en uke i august var vanntemperaturen så vidt over 20 grader.

Alle målingene fra ferskvannene viste lave bakterietall altså utmerket badevannskvalitet. Folkehelsekontoret har ikke fått meldinger om tilfeller av svømmekløe i år, sikkert på grunn av de forholdsvis lave vanntemperaturer. Iktene trives kun i vanntemperaturer over 20 grader.

EU Standard for 2016

Resultatene fra badevannsprøvene brukes til å beregne tilstandsklasse for badeplassene. Dette gjøres på nytt hvert år. Iht. EU-badevannsdirektiv inndeles badeplassen i kategorier som sier noe om vannkvaliteten.

BADEPLASS	Tilstandsklasse/standard 2016
Basert på målinger 2012-2015	Kategorier etter EU-direktivet
Burudvann (ferskvann)	Utmerket
Østervann (ferskvann)	Utmerket
Bogstadvann (ferskvann)	Utmerket
Båtstøjordet	Utmerket
Storøya (Blått-flagg sertifisert)	Utmerket
Høvikodden (Henie Onstad)	Utmerket
Rolfsbukta	Utmerket
Kalvøya, stor badebukt	Utmerket
Kalvøya, lille badebukt	God
Kadettangen	Stengt i 2016

Utmerket: betyr at 95 % av prøvene hadde <250 NMP/100ml E.coli

God: betyr at 95 % av prøvene hadde <500 E.coli

Tilstrekkelig: 90 % av prøvene hadde <500 E.coli

Dårlig: betyr at mer enn 10 % av prøvene hadde E.coli >500

Storøyodden er sertifisert med «blått flagg», som gis til badeplasser som er særlig godt tilrettelagt. Vannkvalitet standarden for 2016 havner igjen i kategorien "utmerket". Det betyr at alle prøvene som er tatt i løpet av de siste 4 årene (2012-2015) hadde bakterieverdier mindre enn 250 cfu pr.100ml, som er et av kriteriene til å kunne heise «blått flagg» ved stranden.

Varsling av dårlig badevannskvalitet

Miljørettet helsevern har en avtale med Vann og avløp-drift og VEAS angående melding om kloakkoverløp til elvene. Ved overløp tar Vann og avløp prøver i Lysakerelven og ved Kalvøya for å dokumentere bakterieinnholdet. Miljørettet helsevern varsles via mail/telefon ved høye verdier.

Den ene episoden med høye måleresultater i uke 35 ble ikke varslet til publikum ut over den generelle advarselen, om ikke å bade opp til et døgn etter ekstrem regnvær, som finnes på kommunens nettside og på varslingskiltet ved Kalvøya.

Kommunen vil utarbeide nye skilt til Kalvøya og Rolfsbukta som skal være klare for badesesongen 2016.

Bærum kommune har fått nye nettsider. Info om badevannskvalitet vil nå ligge under beskrivelsen av hver enkelt badeplass.

Konklusjon

Overvåkingen har vist gode vannkvalitetsforhold ved alle kommunes badeplasser i år. Erfaring med målingene tilsier at det er nedbørsmengden, vind- og strømforholdene som påvirker og periodevis forringer vannkvaliteten. Ved langvarig, intens nedbør vil kloakk gå i overløp og ut i Sandvikselva og Lysakerelva. Derfor er det viktig at det gjøres kjent for befolkningen at det ikke bør bades ved Kadettangen og Kalvøya før etter ett døgn med finvær, når det har vært et kraftig skybrudd. Ved Rolfsbukta kan det ta opp til to døgn før vannkvaliteten igjen er utmerket. De andre strendene blir lite påvirket av disse faktorene, da det ikke er elver som har utløp i nærheten.

Referanser

[EU-badevannsdirektiv \(dansk\)](#),
www.fee.no (blått flagg krav)

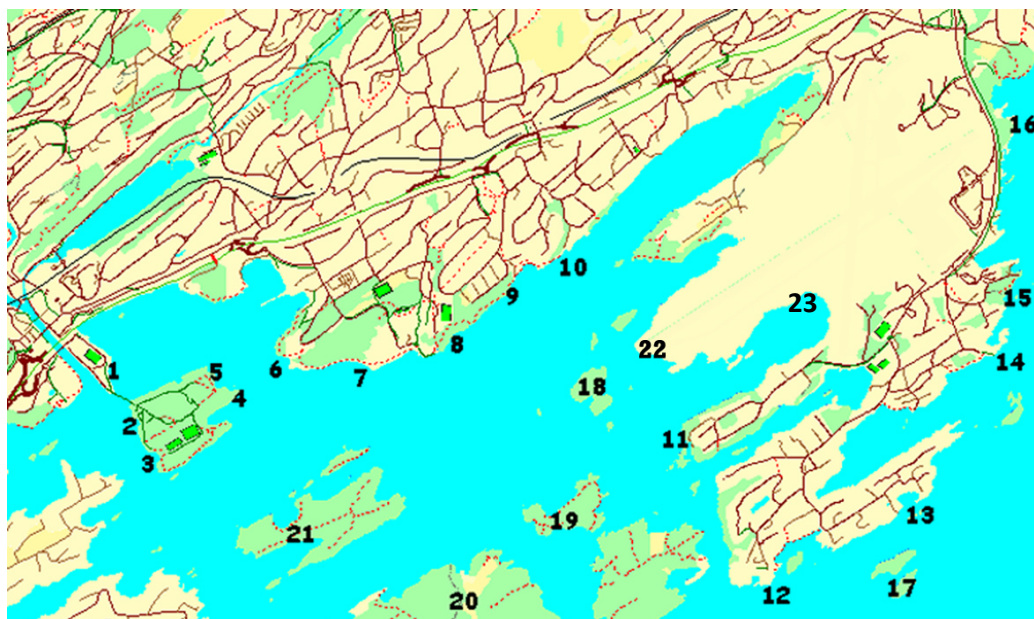
Vedlegg

Vedlegg 1 - Kart med oversikt over badeplassene 2015

Vedlegg 2 – Rådata – vannkvalitet, bakterie tall 2015

Vedlegg 3 - Nedbør, overløp og bakterietall – 2015

Vedlegg 1- Kart over badeplassene i Bærum kommune

NR.:	Badeplass	Prøvetakingsfrekvens
1	Kadettangen	Stengt i 2015
2	Kalvøya (lille badebukta)	Annenhver uke
3	Kalvøya (store badebukta)	Annenhver uke
4	Kalvøya (naturiststrand)	Måles ikke
5	Kalvøya (ferieklubben)	Måles ikke
6	Høvikodden "Henie-Onstad"	Måles ikke
7	Lindstranda, Høvikstranda (Veritas)	Måles ikke
8	Høvikstranda "Bestemorstranda"	Måles ikke
9	Båtstø, Høvikstranda	Annenhver uke
10	Sarbuvollen, Høvikstranda	Måles ikke
11	Bruksveien	Måles ikke
12	Fürst brygge, Snarøya	Måles ikke
13	Lortbukta	Måles ikke
14	Pelvikodden, Snarøya	Kun kontrollprøver
15	Rolfsbukta, Snarøya	Annenhver uke
16	Telenorstranden, Smedtangen	Annenhver uke
17	Ytre Vassholmen	Måles ikke
18	Torvøya	Måles ikke
19	Kjeholmen	Måles ikke
20	Oustøya	Måles ikke
21	Borøya	Måles ikke
22	Storøyodden, Fornebu	Annenhver uke
23	Koksa, Fornebu	Annenhver uke
	Bogstadvannet (ferskvann)	Månedlig
	Burudvannet (ferskvann)	Månedlig
	Østervannet (ferskvann)	Månedlig

Vedlegg 2- Bakterietall – rådata 2015

Tilstandsklasse - Utmerket	Tilstandsklasse - God	Tilstandsklasse - Dårlig
<250 E. coli per 100ml	250-500 E. coli per 100ml	>500 E. coli per 100ml

2015	Koksa	Kalvøya lille	Kvaløya store	Høvik odden	Båstøjordet	Rolfsbukta	Telenorstranden	Storøya	Burudvann	Østervann	Bogstadvann
	E.coli	E.coli	E.coli	E.coli	E.coli	E.coli	E.coli	E.coli	E.coli	E.coli	E.coli
uke	IE	IE	IE	IE	IE	IE	IE	IE	Ikke	målt	IE
21											
22											
23	40	120	140	70	200	1	40	30			
24											
25	1	1	3	10	1	10	3	10	10	10	26
26											
27	20	10	10	10	10	10	30	10			
28											
29	10	10	10	20	10	10	90	20	1	2	30
30											
31	8	80	44	7	4	2	7	3			
32											
33	10	30	40	10	10	40	110	10	10	10	10
34											
35	40	1900	2200	510	280	170	190	70			
uke	IE	IE	IE	IE	IE	IE	IE	IE	Ikke	målt	IE
21											
22											
23	11	35	15	30	2	4	5	4			
24											
25	26	28	20	16	23	1	7	55			
26											
27	8	3	10	1	5	7	32	1			
28											
29	10	2	10	1	1	4	5	10			
30											
31	3	7	18	3	3	2	16	2			
32											
33	13	101	46	7	5	3	12	1			
34											
35	3	820	2700	470	1	340	610	7			

Vedlegg 3- Nedbørsstatistikk - 2015

Nedbørsstatistikk hentet fra www.eklima.no – Asker målestasjon. Bakterieresultatet er den høyeste E.coli måling tatt ved Kalvøya i uke 35.

